

Legal Alert

Nouzový stav a jeho důsledky

Na základě usnesení vlády České republiky č. 69/2020 Sb. byl pro území České republiky z důvodů ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru na území České republiky vyhlášen nouzový stav, a to na od 14.00 hodin dne 12. března 2020 na dobu 30 dnů.

Omezení práv a uložení povinností

K vyhlášení nouzového stavu došlo v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ústavní zákon o bezpečnosti“). Ústavní zákon o bezpečnosti stanoví, že vláda České republiky musí vymezit, která práva stanovená ve zvláštním zákoně a v jakém rozsahu se v souladu s Listinou základních práv a svobod omezují a které povinnosti a v jakém rozsahu se ukládají. Tímto zvláštním zákonem je zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále je „krizový zákon“).

Podle § 5 krizového zákona lze na nezbytně nutnou dobu a v nezbytně nutném rozsahu omezit například:

▶ právo na nedotknutelnost osoby a

nedotknutelnost obydlí při evakuaci osoby z místa, na kterém je bezprostředně ohrožena na životě nebo zdraví,

- ▶ vlastnické a užívací právo právnických a fyzických osob k majetku, pokud jde o nucené omezení práva vlastníka nebo uživatele z důvodu ochrany života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, které jsou ohroženy krizovou situací, přičemž je za toto omezení poskytnuta přiměřená náhrada,
- ▶ svobodu pohybu a pobytu ve vymezeném prostoru území ohroženo nebo postiženého krizovou situací,
- ▶ právo provozovat podnikatelskou činnost, která by ohrožovala prováděná krizová opatření nebo narušovala, popřípadě znemožňovala jejich provádění.

V § 6 krizového zákona lze nalézt povinnosti, jež může vláda nařídit. Mezi tyto povinnosti patří zejména:

- ▶ evakuace osob a majetku z vymezeného území,
- ▶ zákaz vstupu, pobytu a pohybu osob na vymezených místech nebo území,
- ▶ ukládání pracovní povinnosti, pracovní výpomoci nebo povinnosti poskytnout věcné prostředky.

Legal Alert

Práva a povinnosti právnických a fyzických osob

Konkrétní práva a povinnosti právnických a podnikajících fyzických osob upravuje krizový zákon v § 29, podle něhož jsou, mimo jiné, tyto osoby povinny:

- ▶ se podílet na zpracování krizových plánů na výzvu příslušného orgánu krizového řízení,
- ▶ na výzvu příslušného orgánu krizového řízení poskytnout věcné prostředky potřebné k řešení krizové situace,
- ▶ zdržet se činností zakázaných krizovým opatřením vydaním na základě § 6 odst 3 krizového zákona (např. nabývání peněžních prostředků v cizí měně, provádění veškerých plateb z České republiky do zahraničí či ukládání peněžních prostředků na účty v zahraničí).

Fyzické osoby pobývající na území České republiky mají podle § 31 krizového zákona právo na nezbytné informace o připravovaných krizových opatřeních k ochraně jejich života, zdraví a majetku. Fyzické osoby jsou dále v době krizového stavu povinny zejména:

- ▶ uposlechnout výzvy oprávněných orgánů krizového řízení k zaevidování na

stanoveném místě z důvodu uložení pracovní povinnosti nebo pracovní výpomoci,

- ▶ strpět omezení vyplývající z krizových opatření,
- ▶ vykonávat uloženou pracovní povinnost nebo pracovní výpomoc,
- ▶ zdržet se činností zakázaných krizovým opatřením vydaním na základě § 6 odst 3 krizového zákona.

Plnění výše uvedených a jiných povinností může fyzická osoba odmítnout, pokud by jejich plněním ohrozila život nebo zdraví vlastní nebo jiných osob anebo pokud jsou povinnosti jí ukládané v rozporu se zákonem.

Závěrem nezbyvá než vyzvat ke sledování dalšího vývoje. Vláda České republiky by měla prostřednictvím usnesení objasnit, která krizová opatření budou provedena a jaké budou jejich následky. Příložená jsou usnesení vlády dosud publikovaná ve Sbírce zákonů.

Informace uvedené v tomto bulletinu jsou prezentovány na základě našeho nejlepšího přesvědčení a poznatků získaných v době, kdy byl tento text dán do tisku. Nicméně konkrétní informace vztahující se k tématům uvedeným v tomto bulletinu by měly být konzultovány dříve, než na jejich základě bude učiněno jakékoliv rozhodnutí. Informace uvedené v tomto bulletinu současně nelze chápat jako vyčerpávající popis relevantní problematiky a veškerých možných konsekvencí. Dále si dovoluujeme poznamenat, že na některé záležitosti v tomto bulletinu uváděné mohou existovat různé právní názory. Je tedy možné, že v budoucnu převládne jiný právní názor, než ten v textu uvedený.